

2025-03-06
LI2025/00544**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Havs- och vattenmyndigheten
Box 11930
404 39 Göteborg

Uppdrag till Havs- och vattenmyndigheten att sammanställa och redovisa forskningsinsatser angående blåfenad tonfisk

Regeringens beslut

Regeringen ger Havs- och vattenmyndigheten i uppdrag att göra en kunskapssammanställning och redovisa resultaten av den forskning som sedan 2017 genomförts av Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) om blåfenad tonfisk. Havs- och vattenmyndigheten ska även redovisa relevant data och statistik från myndighetens kontrollverksamhet i syfte att påvisa artens förekomst och långsiktiga status i svenska vatten.

Havs- och vattenmyndigheten ska särskilt redogöra för hur pågående forskning och insamlad kunskap bidrar till Sveriges möjligheter att påverka arbetet inom Internationella kommissionen för bevarande av tonfisk i Atlanten (ICCAT). Havs- och vattenmyndigheten ska även redovisa vilka förutsättningar medlemsstater med endast bifångstkvote av blåfenad tonfisk behöver uppfylla enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/2053 av den 13 september 2023 om upprättande av en flerårig förvaltningsplan för blåfenad tonfisk i östra Atlanten och Medelhavet, om ändring av förordningarna (EG) nr 1936/2001, (EU) 2017/2107 och (EU) 2019/833 och om upphävande av förordning (EU) 2016/1627 samt Europaparlamentet och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 av den 11 december 2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG för att kunna tilldelas kvote av arten, samt analysera förutsättningarna för Sverige att uppfylla dessa.

I redovisningen ska kunskapsläget beskrivas i relation till den blåfenade tonfiskens förekomst, utveckling och återhämtning i artens utbredningsområde. Myndigheten ska vidare föreslå hur ett fortsatt forskningsarbete bör utformas för att stärka kunskapsläget relaterat till den blåfenade tonfisken, bl.a. i relation till kriterierna för att tilldelas kvot av arten.

Havs- och vattenmyndigheten ska senast den 30 september 2025 redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Bakgrund

Utbredningsområdet för den blåfenade tonfisken sträcker sig över större delen av det tempererade norra Atlanten, Medelhavet och Mexikanska golfen. Förvaltningsmässigt görs det skillnad på västligt respektive östligt bestånd av blåfenad tonfisk. Bestånden förvaltas därmed var för sig. Förvaltningen av dessa och andra långvandrande tonfiskbestånd utförs av ICCAT.

Under 1900-talets första hälft bedrevs kommersiellt fiske efter blåfenad tonfisk i Sverige och Danmark. Efter en successiv minskning av artens förekomst vidtogs omfattande förvaltningsåtgärder vilket har medfört att blåfenad tonfisk i dag är helt fredad i svenska vatten. Åtgärderna har resulterat i att beståndet av den östliga blåfenade tonfisken har haft en positiv utveckling och under de senaste åren har förekomsten av arten ökat i svenska vatten. Sverige har ingen kvot för arten till följd av att underlag från tidigare fiske inte gavs in i samband med Sveriges EU-inträde. I yrkesmässigt fiske är det dock tillåtet att landa oavsiktliga bifångster av blåfenad tonfisk inom ramen för en EU-gemensam bifångstkvot.

Sedan 2017 har SLU i samarbete med danska DTU Aqua, ICCAT och sportfiskare bedrivit ett forskningsprojekt för märkning och återutsättning av blåfenad tonfisk i Skagerrak och Kattegatt. Syftet har varit att kartlägga artens vandring och överlevnad samt öka kunskapen om beståndets storlek och utbredning.

Skälen för regeringens beslut

Svenska fiskare har i dag endast möjlighet att landa blåfenad tonfisk som oundviklig bifångst vid annat fiske inom ramen för en EU-gemensam

bifångstkvote. Det betyder att svenska fiskare inte har möjlighet att bedriva fiske av den blåfenade tonfisk som sedan 2017 förkommer i svenska vatten.

Det är viktigt att förvaltningen av beståndet är långsiktigt hållbart, innan förslag om ändrad kvotallokering föreslås. Om beståndet för den östliga blåfenade tonfisken fortsätter att utvecklas positivt och fortsatt förekommer i svenska och övriga nordliga vatten kan det bli aktuellt att överväga en förändrad kvotallokering inom ICCAT. En omförhandling av kvotfördelningen kan resultera i att medlemsstater som i dagsläget endast har del av den EU-gemensamma bifångstknoten ges möjlighet att ansöka om kvot. Regeringen behöver vid en ansökan ett kunskapsunderlag för att Sverige ska kunna yrka en nationell kvot för arten. En nationell kvot kan vidare öppna för möjligheten att bedriva fritidsfiske på arten. Regeringen bedömer att en begränsad tilldelning av kvot på blåfenad tonfisk kan bidra till samhällsvärden för kustsamhällen genom ett småskaligt kustfiske och fisketurism. Mot bakgrund av det anförda finns det ett behov av en kunskaps-sammanställning från pågående och genomförda forskningsinsatser avseende blåfenad tonfisk inför framtida beslut om en hållbar förvaltning av arten.

I syfte att stärka Sveriges deltagande och påverkan gällande förvaltningen av blåfenad tonfisk är det viktigt att sammanställa tidigare forskningsresultat och bedriva fortsatt forskning om artens vandring och förekomst i svenska vatten samt bedöma hur forskningen bidrar till Sveriges möjligheter att påverka arbetet inom ICCAT. Målsättningen är att Sverige i framtiden, om förutsättningarna uppfylls, åter ska kunna möjliggöra fiske efter blåfenad tonfisk i svenska vatten.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Anna Larson

Kopia till

Statsrådsberedningen/CRP1 och EUR

Finansdepartementet/BA

Klimat- och näringslivsdepartementet/NM